

Birds @ Farmland

Report on the National Workshop

“2. Národní workshop projektu Birds@Farmland”

Czech Republic

Date 16.2.2022

Organiser: *Czech University of Life Sciences Prague*

AGENDA

Birds @ Farmland

**DEVELOPING TOOLS TO SUPPORT FARMLAND
BIRD CONSERVATION IN THE EU**

Contract: 07.0202/2020/834463/SER/ENV.D.3

Time (CET)	Presentation	Speaker
	Start of the day and welcome, project presentation	
10:00 – 10:10	Project introduction and its aims	Vladimir Bejcek/Vaclav Zamecnik
10:30 – 11:15	Draft of Conservation schemes for the Czech Republic	Vaclav Zamecnik <i>CZU/Czech birdlife</i>
11:15 – 13:00	Discussion	<i>All participants</i> Moderate by Vaclav Zamecnik
	Round-up of the day and end of workshop	

1) FARMLAND BIRD CONSERVATION IN THE CZECH REPUBLIC

During the presentation the quick overview of the status of farmland birds and conservation was given by Mr. Vaclav Zamecnik – this included detailed information about long-term trends of selected flagship species: *Perdix - perdix*, *Vanellus vanellus*, *Limosa Limosa*, *Numenius arquata*, *Tringa tetanus*, *Philomachus pugnax*, *Streptopelia turtur*, *Alauda arvensis*, *Hirundo rustica*, *Sturnus vulgaris*, *Saxicola rubetra*, *Galerida cristata*, *Tetrax tetrax*, *Lanius senator*, *Falco vespertinus*).

More information and related discussion proceeded on **current conservation schemes**:

- **Arable land** – Agri-environmental measures (AEKO), Meadow strips, and Protection of *Vanellus vanellus*
- **Permanent grassland** – AEKO - Crex Crex

Breeding belts/strips

The year 2019 - 239 applicants, 2867ha

Flower strips

Year 2019 – 152 applicants, total of 1005ha

Benefits of Breeding strips – scientific evidence of the increased number of birds incl. declining species
Farmers themselves confirm the benefits but applied only on 0,09% of arable land...

The most often problems are - small variability of measures, the high price of seeds, insufficient information support

Agri-environmental measures of Crex Crex

BENEFITS

- Support all habitats and pollinators
- Improvements in soil characteristics
- More attractive environment
- Decrease chemical pollution

2) Drafts of Conservation schemes for the Czech Republic

As an entry point, Dr. Zamecnik presented the current situation and the stage of preparation for the CAP Strategic plan in the Czech Republic and the communication plan between CZ and EC.

- Pillar I – Whole farm eco scheme – payment and Precision agriculture
- Pillar II - New AEKO – combined buffer strips and enrichment cover of arable land

2.1) Whole farm ecoscheme

The whole farm scheme has been drafted by the Ministry of Agriculture as a new scheme. Such a scheme is generally too vague and does not motivate enough farmers.

Therefore, the CZU Birds@Farmland team along with the initiative of the Czech Birdlife and Hnutí Duha propose a more ambitious version and give workshop participants for discussion. Detailed information is given in the presentation enclosed in this report. The most discussed point concerned:

- a) DZES 4 (e.g., water safeguard zones) – basic is 3m width

Proposal of MoA:

- 6m width with the ban of the use of pesticides/herbicides and fertilizers, non – manipulation zone, A mix of crops, limitation to crops of 100 % N bounded, the limitation for erosion sensitive crops

Based on the discussion, the strict width of any range could not comply with local conditions, therefore there is no need to revise the current version. However, the limitation and other requirements need to be more interlinked with legal obligations and strategies e.g., water protection against chemical pollution (pesticides).

- b) DZES 7 (scale limit of different crop areas) – e.g., Basic 30ha within areas of low to moderate risk erosion; 10ha within high-risk erosion areas.
- c) DZES 8 (e.g., an increase of non-productive areas/fields)

Also on other points, there is no mutual agreement between participants, mostly because of the overlapping or opposing requirements given by various legislation, and methodologies targeted at farmers, especially concerning legal understanding of non – productive areas and recognized landscape features.

2.1) Scheme for *Alauda arvensis* and *Streptopelia turtur*

Existing measures across Europe have been presented as the potential for the Czech environment. Such measures include e.g.:

- Pay farmers to cover the cost of conservation measures (as in agro-envi schemes)
- Reduce tillage
- Reduce management intensity on permanent grasslands (several interventions at once)
- Provide supplementary food for birds or mammals
- Plant wild bird seed or cover mixture
- Create skylark plots for bird conservation
- Leave uncropped, cultivated margins or plots, including lapwing and stone curlew plots

And others included in the presentation

Possible crosscutting was identified as follows:

- 1) Plant nectar flower mixture/wildflower strips, which in the Czech Republic already exist...
- 2) Create skylark plots for bird conservation – participants agreed on the potential of such measure to be more developed and proposed
- 3) Leave uncropped, cultivated margins or plots – this would work along with the modification of legal requirements of payments – such as set aside the principle
- 4) Plant grass buffer strips/margins around fields for birds

Between the participants, the presented measures were overall welcomed. Some of them were implemented through experimental works during the last decades and the results should be presented in the future.

All participants agreed, that at this stage of negotiations (CAP), there is very limited time and opportunities to incorporate additional requirements although it will be beneficiary for farmland birds' protection. Also, to reach a higher impact, many of the proposed measures should be presented as overall protective measures not just focused on birds themselves.

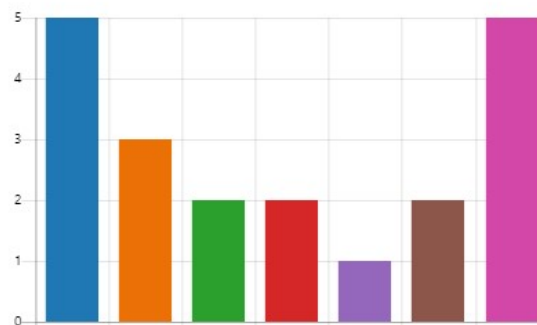
3) PARTICIPANTS OF THE NATIONAL WORKSHOP AND SNOWBALLING

The workshop was held as a hybrid, but with high participation of both present and online guests. Different stakeholders attended the workshop incl. high-level representatives of governmental authorities. The results of the workshop will serve as a background for further development of the CAP and its development between CZ and EC.

5. Type of organisation/Typ organizace

[Další podrobnosti](#)

● Environmental governmental ...	5
● Agriculture governmental aut...	3
● Farmers organisations/Nevlád...	2
● Environmental organisations/...	2
● Bussiness organisations/Soukr...	1
● Landowners, users organisatio...	2
● Research, projects/ Vědecké i...	5

Václav	Zámečník	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Emílie	Trakalová	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Kateřina	Černý Pixová	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Denisa	Nechanská	Ministerstvo zemědělství	Agriculture governmental authorities/Orgány státní správy v oblasti zemědělstvíace
Kamil	Holý	VÚRV Praha	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Petr	Marada	Mendelova univerzita, ekofarma Petra Marady	Farmers organisations/Nevládní zemědělské organizace
David	Fuka	MŽP	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Pavčina	Kuncová	Ministerstvo životního prostředí	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Martin	Rexa	Hnutí DUHA	Environmental organisations/Nevládní environmentální organizace
Iris	Bohnet	CZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Martin	Hutař	PROBIO s.r.o. Staré Město	Bussiness organisations/Soukromé podniky
Kristýna	Drhlíková	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Jana	Fuglíková	MŽP	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Lenka	Svobodová	Ministerstvo zemědělství	Agriculture governmental authorities/Orgány státní správy v oblasti zemědělstvíace
Romana	Bečvařová	Vlastník zemědělské půdy	Landowners, users organisations/ Vlastníci a uživatelé, organizace uživatelů
Ivo	Pardus	FŽP	Landowners, users organisations/ Vlastníci a uživatelé, organizace uživatelů
Zuzana	Veselská	ČZU	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Vítězslav	Vopava	SZIF	Agriculture governmental authorities/Orgány státní správy v oblasti zemědělstvíace
Boris	Prudík	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty
Alžběta	Procházková	Čmelák SPP	Environmental organisations/Nevládní environmentální organizace
Veronika	Krůlová	Krajský úřad	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Vladimír	Dolejský	Ministerstvo životního prostředí	Environmental governmental authorities/ Orgány státní správy v oblasti životního prostředí
Vladimír	Bejček	ČZU	Research, projects/ Vědecké insitutece, Projekty

Annex: Presentation

Birds @ Farmland

Developing Tools to Support Farmland Bird Conservation in the EU

Václav Zámečník

16-02-2022

Prepared for the European Commission under service contract: 07.0202/2020/834463/SER/ENV.D.3

T

ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA **umweltbundesamt**^U

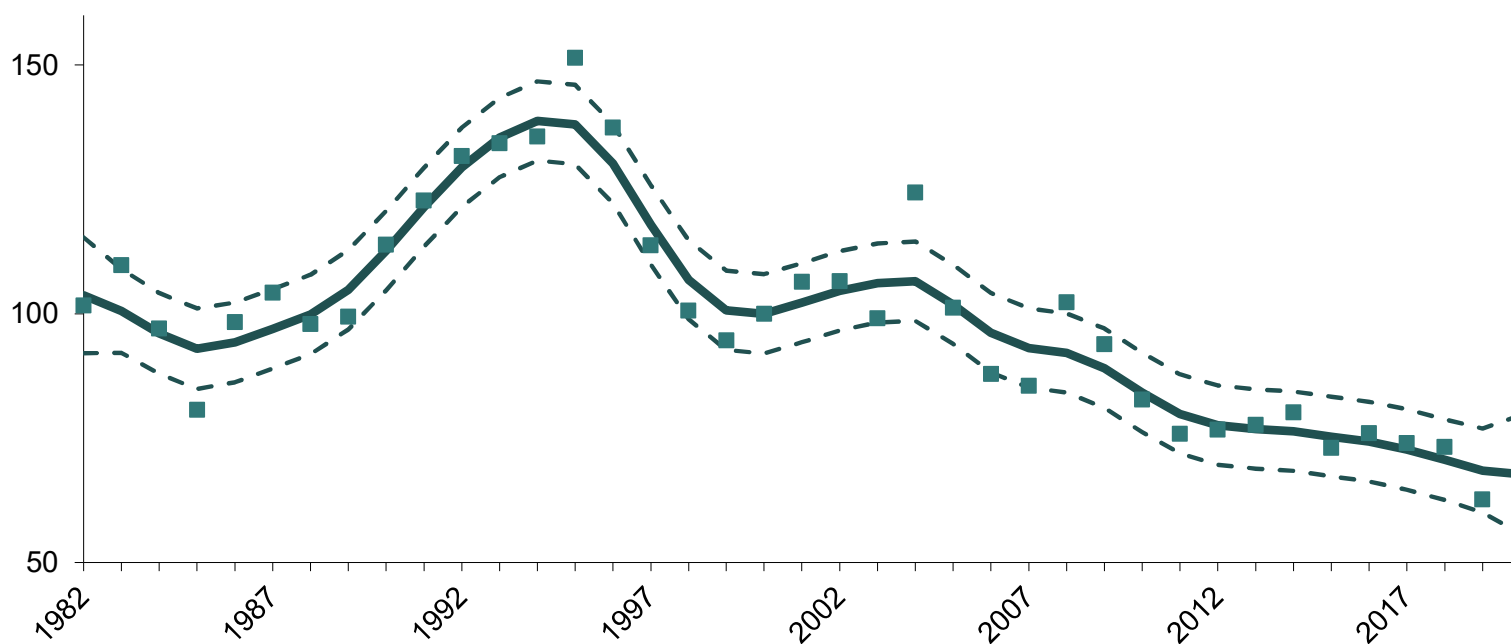
Cíl

Dosažení lepší integrace ochrany ptáků zemědělské krajiny do současné zemědělské praxe

Jak?

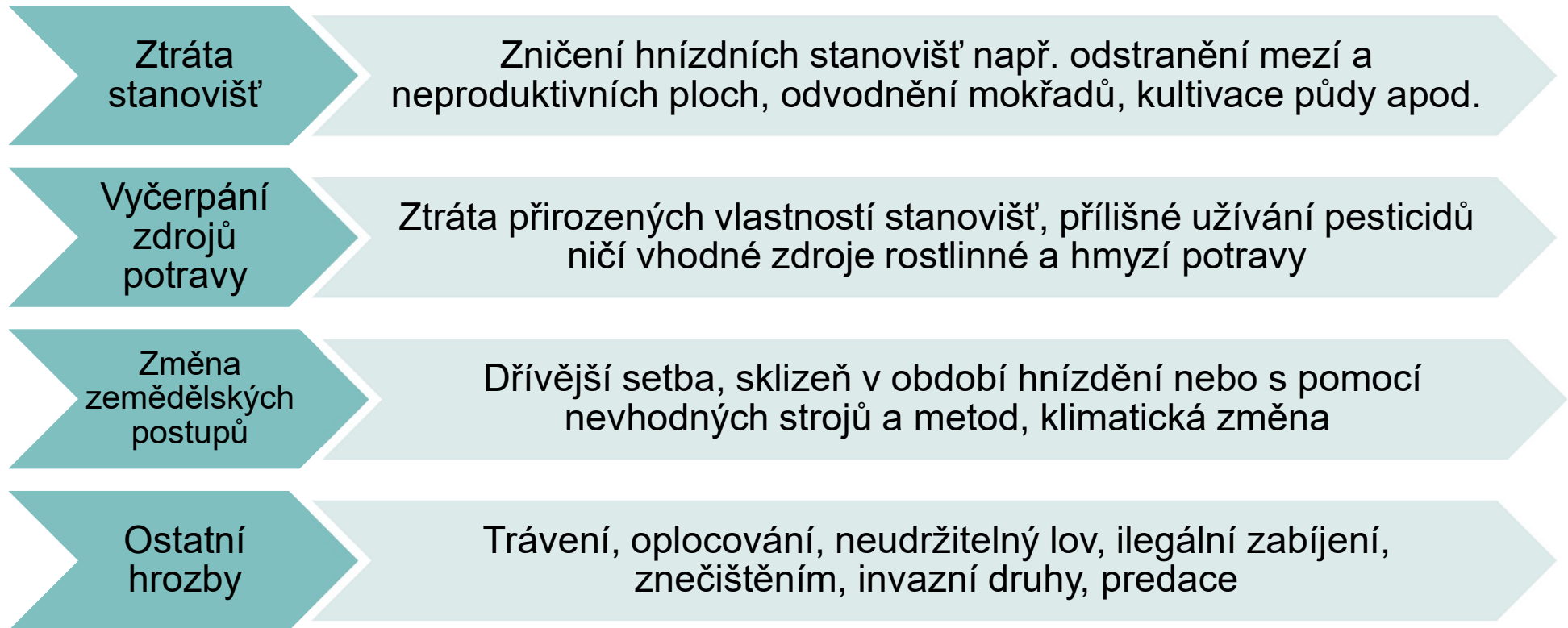
- *Zacílení na 10 členských států EU (AT, BG, CZ, DE, ES, FI, FR, HU, IT and PT)*
- *Spolupráci se zemědělskými a environmentálními autoritami, odborníky a lidmi z praxe*
- *Poskytnutí výsledků všem 27 členským zemím jako podkladu pro další cyklus SZP (CAP)*

Jednotný program sčítání ptáků - výsledky

Zdroj: JPSP, ČSO

Důvody úbytku druhů ptáků zemědělské krajiny

Birds @ Farmland

Výběr zemědělských systémů a vlajkových druhů

Prepared for the European Commission under service contract: 07.0202/2020/834463/SER/ENV.D.3

T

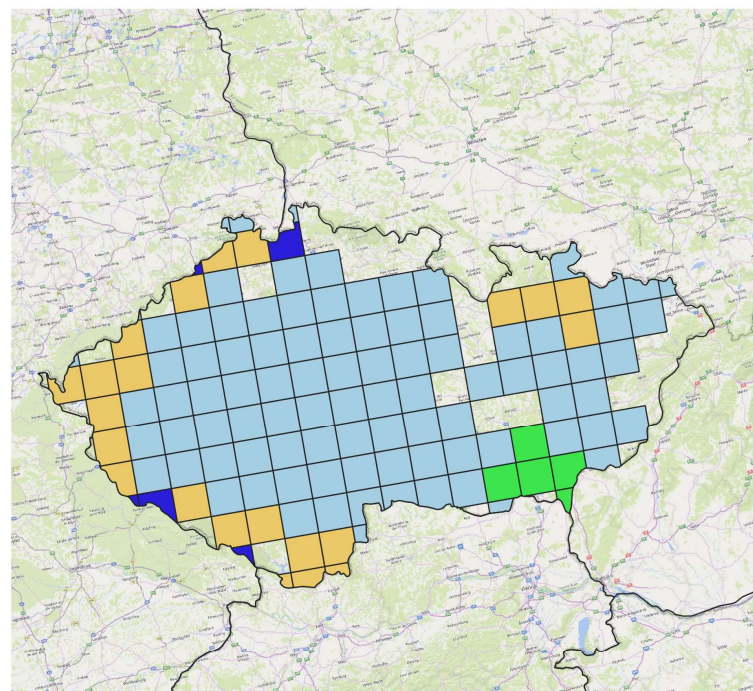
ENVIRONMENT
AGENCY AUSTRIA **umweltbundesamt**^U

HLAVNÍ ZEMĚDĚLSKÉ SYSTÉMY V ČR

Agricultural systems

- Low-intensity Continental non-irrigated annual crops
- Low-intensity Continental permanent grasslands
- High-intensity Continental permanent grasslands
- Low-intensity Pannonian non-irrigated annual crops

- Kontinentální nezavlažované systémy nízké intenzity
(*Low-intensity Continental non-irrigated annual crops*)
- Panonské nezavlažované systémy nízké intenzity
(*Low-intensity Pannonian non-irrigated annual crops*)
- Kontinentální nezavlažované trvalé travní porosty nízké intenzity
(*Low-intensity Continental permanent grasslands*)
- Kontinentální intenzivně využívané trvalé travní porosty
(*High-intensity Continental permanent grasslands*)

Identifikace 15 ohrožených nebo ubývajících druhů

Druhý s nejvyšším
bodovým hodnocením

Limosa limosa

Vanellus vanellus

Tringa totanus

Alauda arvensis

Hirundo rustica

Lanius senator

Numenius arquata

Saxicola rubetra

Streptopelia turtur

Falco vespertinus

Galerida cristata

Perdix perdix

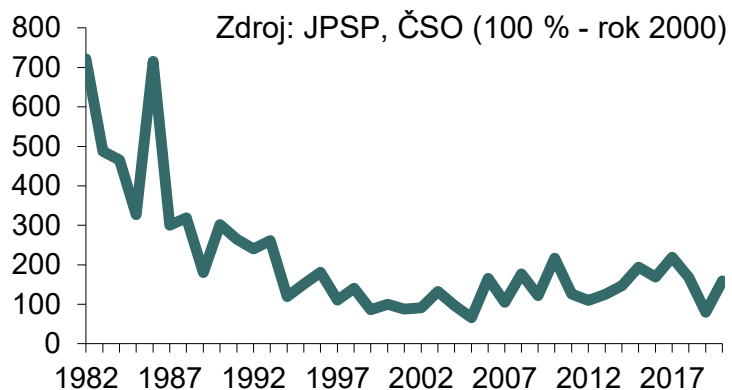
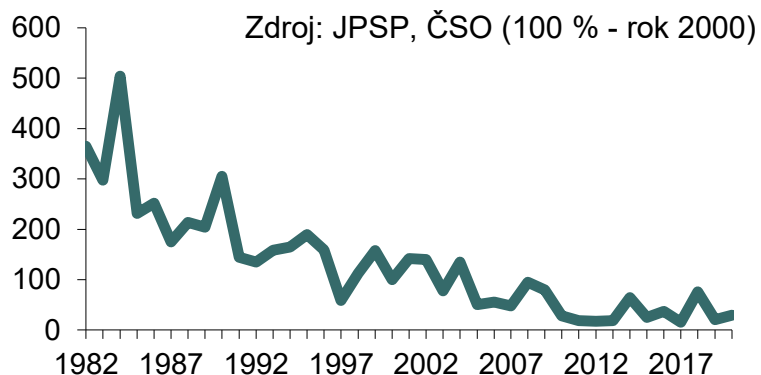
Philomachus pugnax

Sturnus vulgaris

Tetrax tetrax

Koroptev polní

11 000 - 22 000 párů

Možnosti podpory:

- biopásy krmné
- kombinované biopásy
- větší podíl neproduktivních ploch
- omezení pesticidů

Čejka chocholatá

5 000 – 7 000 párů

Možnosti podpory:

- AEKO Ochrana čejky chocholaté
- přímá ochrana hnízd
- obnova mokřadů v zemědělské krajině

Břehouš černoocasý

5 – 10 párů
vyhledává otevřené
mokřadní stanoviště v
zemědělské krajině a u
vodních ploch

Koliha velká

0 – 1 pár
poslední hnízdiště letiště
Ruzyně
při tahu výskyt zejména u
vodních ploch a
podmáčených místech

Vodouš rudonohý

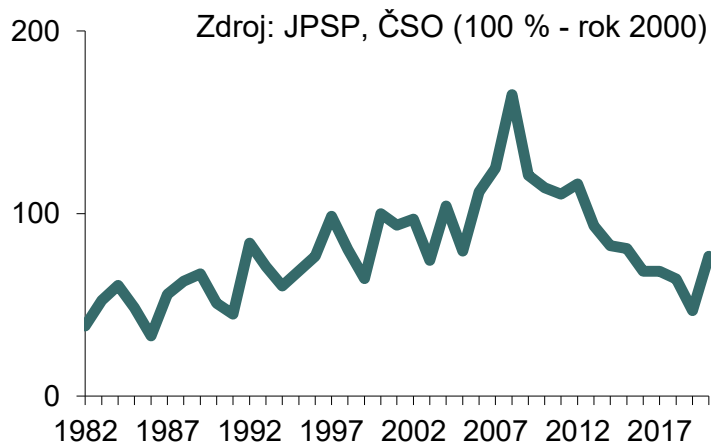

25 – 40 párů
vyhledává otevřené
mokřadní stanoviště v
zemědělské krajině a u
vodních ploch

Jespák bojovný

pouze protahuje
využívá ke sběru potravy
přednostně mokřady na
polích a loukách, rybníky a
jiné vodní plochy

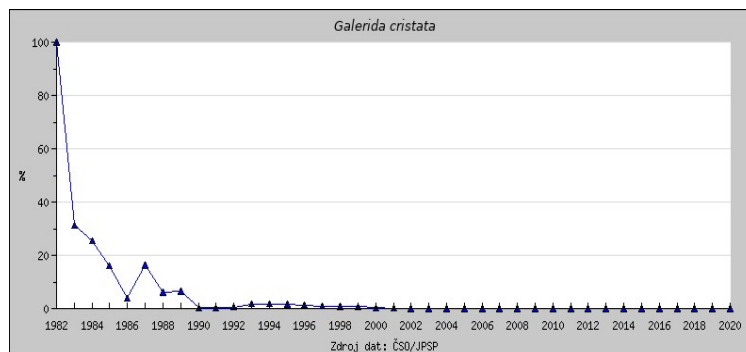

Bramborňček hnědý

15 000 – 30 000 párů

Možnosti podpory:

- extenzivní hospodaření na TTP
- ponechávání neposečených ploch
- větší podíl neproduktivních ploch

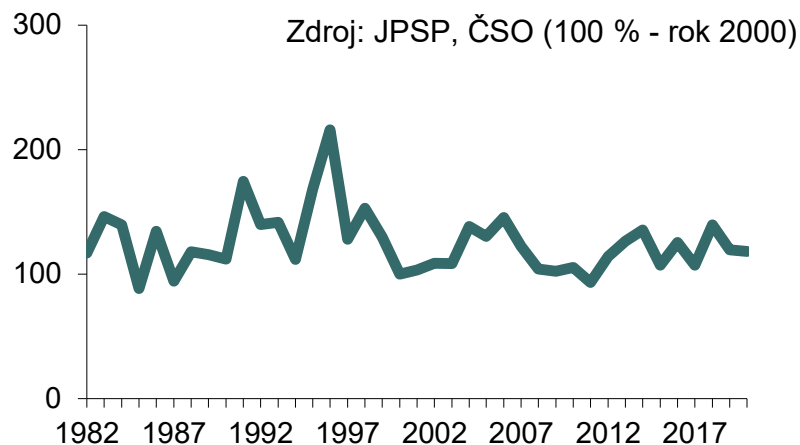
Zdroj: JPSP, ČSO (100 % - rok 2000)

Chocholouš obecný

500 – 1000 párů

Možnosti podpory:

- intenzivní pastva
- omezení pesticidů

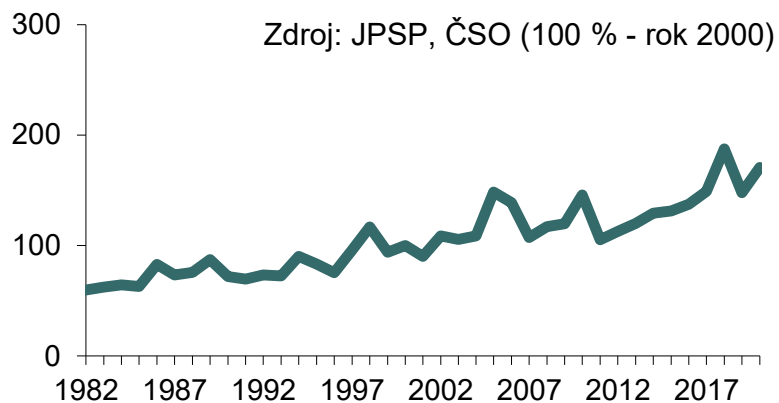

Vlaštovka obecná

320 000 – 640 000 párů

Možnosti podpory:

- zachování chovu zvířat
- revitalizace mokřadů
- omezení pesticidů

Špaček obecný

2 000 000 – 4 000 000 párů

Možnosti podpory:

- zachování ovocných stromů v krajině
- větší podíl neproduktivních ploch
- omezení pesticidů

Drop malý

- vzácně zaletuje z jihozápadní Evropy

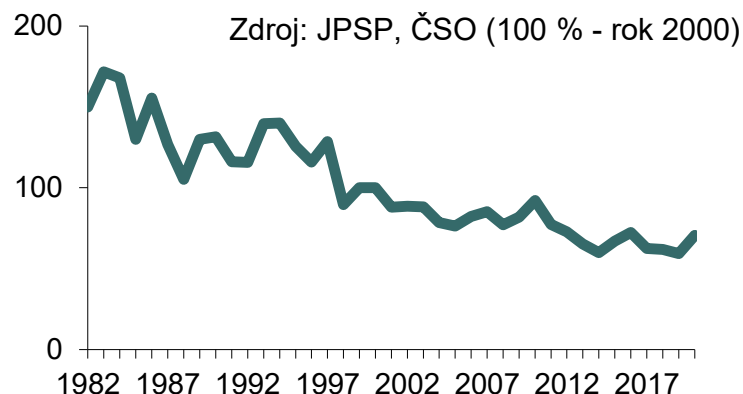
Ťuhák rudohlavý

- vzácně zaletuje z jihovýchodní Evropy

Poštołka rudonohá

- občasně zaletuje z jihovýchodní Evropy

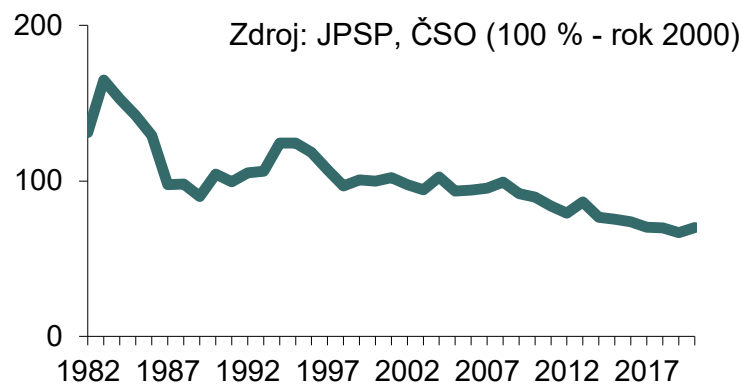

Hrdlička divoká

40 000 – 70 000 párů

Možnosti podpory:

- větší podíl neproduktivních ploch
- omezení pesticidů
- vytváření mokřadů
- výsadba rozptýlené zeleně

Skřivan polní

800 000 – 1 400 000 párů

Možnosti podpory:

- větší podíl jařin
- úhory v krajině
- omezení pesticidů
- skřivánčí plošky?

Další ubývající ptačí druhy

Stavající cílená ochrana ptáků zemědělské krajiny v SZP

Orná půda:

Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) Biopásy
a Ochrana čejky chocholaté

Trvalé travní porosty:

AEKO Ochrana chřástala polního a nadstavbové AEKO
Ošetřování TTP

1. Agroenvironmentálně-klimatické opatření

Krmné biopásy

(rok 2019 –239 žadatelů, celkem 2867 ha)

Nektarodárné biopásy

(rok 2019 -152 žadatelů, celkem 1005 ha)

Přínos krmných biopásů pro ptáky

Rozsáhlý výzkum potvrdil, že v krmných biopásech je prokazatelně vyšší početnost ptáků včetně ubývajících druhů a zajíců oproti běžné zemědělské krajině (Šálek et al. 2022)

Přínos biopásů pro ptactvo, savce a opylovače vnímají i samotní zemědělci, kteří opatření realizují – ale jen na 0,09 % orné půdy.

Mezi největší problémy uvádějí:

- riziko zaplevelení
- přísný sankční systém za porušení podmínek, zejména zákaz přejezdu
- nedostatečný informační servis
- malá variabilita opatření (uvítali by např. možnost dosetí)
- někteří zmiňují i vysokou cenu osiva

Nektarodárné biopásy a opylovači

- Výzkum Šrámková & Nerad (2016) prokázal v nektarodárných biopásech největší početnost opylovačů. Druhová diverzita byla srovnatelná s planě rostoucí vegetací (125 ze 170 druhů žahadlových = 75 % druhů z okolí)
- Optimálního efektu bylo dosaženo dělenou sečí
- Význam nektarodárných pásů pro ptáky nebo zvěř nebyl zatím zkoumán

AEKO Ochrana čejky chocholaté

| BIRDS

undesamt^U

Přínosy AEKO Ochrana čejky chocholaté

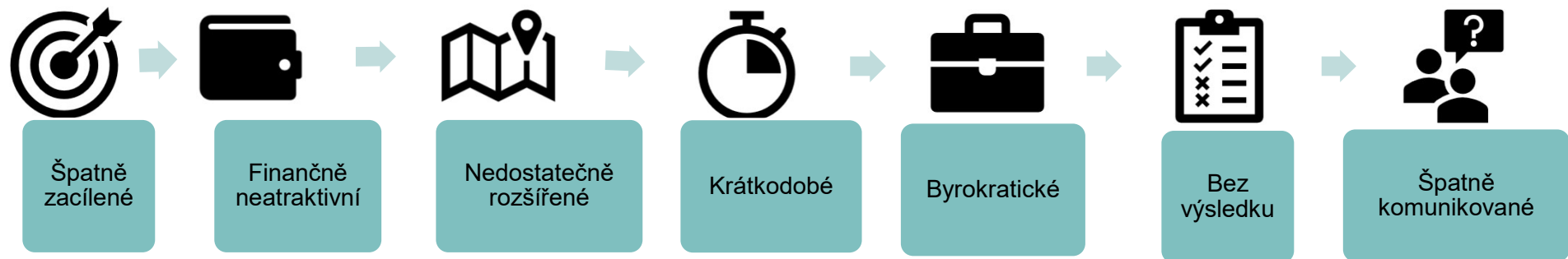
- Podpora všech druhů živočichů v dané ploše –
hnízdění/rozmnožování i sběr potravy (skřivan polní,
čejka, konipas luční, kulík říční, vodouš rudonohý,
zajíc polní)
- Podpora opylujícího hmyzu v průběhu celého roku
- Zlepšení půdních vlastností
- Zatraktivnění prostředí
- Snížení chemické zátěže

AEKO Ochrana chřástala polního

Fungují současná opatření?

Vědecké poznání přináší smíšené výsledky:

Rozdílné názory zapojených subjektů:

“Agro – environmentálně klimatická opatření (AEKO) jen lehce zmírňují úbytek výskytu populací ptactva zemědělské krajiny – zejména těch, jejichž celý životní cyklus spočívá v Evropě - zdaleka nekompensují negativní dopady intenzifikace zemědělství a neodvracejí klesající populační trendy “

Výhledy v připravovaném Strategickém plánu

Nové možnosti ochrany polních ptáků:

I. Pilíř

- ekoplatba celofaremní ekoschéma
- precizní zemědělství

PRV

- Nové AEKO Kombinované biopásy
- Nové AEKO Druhově bohaté pokrytí orné půdy

Základní titul celofaremní ekoschéma

Cíle:

- přispívat ke zmírňování změny klimatu a adaptaci na tyto změny a udržitelnou energii
- podpora udržitelného rozvoje a účinného řízení přírodních zdrojů, jako je voda, půda a ovzduší
- přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Podmínky pro kultury:

1. Kultura trvalé travní porosty (T)
2. Kultura standardní orná půda (R)
3. Kultura úhor (U)
4. Kultura orná půda-travní porost (G)
5. Trvalá kultura Sad (S)
6. Trvalá kultura Vinice (V)
7. Trvalá kultura Chmelnice (C)
8. Trvalá kultura Jiná kultura (J)
9. Trvalá kultura Rychle rostoucích dřevin (D)
10. Trvalá kultura Školky (K)

NADSTAVBOVÝ REŽIM – PÁSY PODÉL VODY

Nadstavba k DZES 4 (ochranné pásy podél vody):

- základ = 3 m šíře

Základní podmínky v ekoplatbě:

- šíře pásů 6 m
- pro kulturu standardní orná (R)
- vymezení od hranice dílů půdního bloku (DPB) – nutný zákres dle IASC
- pro DPB ve vzdálenosti - k diskusi: 10 / 25 m od vodního útvaru
- 10 m = cca 72 tis. DPB / 11 tis. uživatelů (29 % z celkového počtu DPB)
- 25 m = cca 99 tis. DPB / 13 tis. uživatelů (40 % z celkového počtu DPB)

NADSTAVBOVÝ REŽIM – PÁSY PODÉL VODY

Návrh podmínek:

- zákaz používat přípravky na ochranu rostlin a hnojiva
- zákaz využívat je jako manipulační plochu
- možnost s hlavní plodinou DPB i s odlišnou plodinou
- omezení pro porosty ze 100 % dusík vázajících plodin (směsky možné),
- omezení pro erozně rizikové plodiny

Další možnosti k diskusi:

- možnost omezení orby
- postupy údržby včetně povrchového zpracování půdy za účelem obnovy.
- povinnost likvidace invazivních rostlin.

NADSTAVBOVÝ REŽIM – PÁSY PODÉL VODY

K diskusi:

- Je 6 m bez chemického ošetření dostatečných? Neměla by tato podmínka být součástí už u základní úrovně? Z pohledu biodiverzity je 6 m to minimální uváděná doporučená šíře.
- Nepovažovat u nadstavbového ekoschématu zatravnění/osetí specifikovanou směsí?
- Jak zohlednit sklonitost do 7°? Nepožadovat odstupňování podle sklonu?
- Nepožadovat u DZES/základní úrovně zákaz pěstování erozně rizikových plodin nebo jejich pěstování za použití půdoochranných technologií? Případně jen pro SEO a MEO?

MAXIMÁLNÍ SOUVISLÁ VÝMĚRA JEDNÉ PLODINY 10 HA NA MEO A NEO

Možnost dělení ploch:

- ochranným pásem 22 m širokým (stanovené plodiny, možnost do DZES 8)
- evidovaným krajinným prvkem
- jinou kulturou:
- šíře DPB alespoň 22 m
- úhor = pouze způsobilý pro ekoplatbu (nektarodárný, víceletý zelený)

K diskusi parametry proti účelovému obcházení podmínky:

- zanedbatelná šíře DPB
- virtuální dělení DPB, formální užívání DPB, aniž by uživatel hospodařil v reálu apod.

MAXIMÁLNÍ SOUVISLÁ VÝMĚRA JEDNÉ PLODINY 10 HA NA MEO A NEO

Nadstavba k DZES 7 (omezení plochy plodiny):

- základ = 30 ha NEO+MEO, 10 ha SEO
- vymezení erozní ohroženosti na úrovni DPB, ne parcely
- dotčeno cca 3 tis. DPB / 100 tis. ha

Základní podmínky v ekoplatbě:

- pro kulturu standardní orná (R) v kategorii NEO+MEO > 10 ha
- vymezení erozní ohroženosti na úrovni DPB, ne parcely
- dotčeno cca 72 tis. DPB / 1,77 mil. ha

MAXIMÁLNÍ SOUVISLÁ VÝMĚRA JEDNÉ PLODINY 10 HA NA MEO A NEO

K diskusi:

- Maximální výměra 10 ha pro NEO a MEO je poměrně ambiciózní, nebude to velkou bariérou vstupu?
- Jednou z možných variant dělení DPB je vytvoření travnatého/travinobylinného pásu (meze). V tomto případě je 22 m poměrně velká šíře, současně se nedá předpokládat, že by zemědělci měli zájem takovou mez evidovat jako krajinný prvek. Jak k takovým pásům přistoupit? Může být variantou zatravněný pás už od šíře 2 m i přes to, že nebude evidován jako krajinný prvek. Je možnost omezit zásahy v době hnízdění? Případně posílit povinnosti vyplývající ze stávající legislativy (nahlašování zásahů/postřiků apod.)?
- Je žádoucí, aby se pro dělení používaly i biopásy, zatravněné pásy soustředěného odtoku apod.

NAVÝŠENÍ % NEPRODUKČNÍCH PLOCH

Nadstavba k DZES 8 a celofaremnímu režimu ekoplatby

cíl:

- zvýšení podílu stabilních krajinných prvků
- posílená ochrana krajinných prvků ochrannými pásy podél KP
- zohlednění vnějších krajinných prvků (nezpůsobilé pro DZES 8)

NAVÝŠENÍ % NEPRODUKČNÍCH PLOCH

Alternativy:

- vyšší podíl stabilních krajinných prvků
- ochranné pásy kolem KP
- započítání vnějších KP, podél kterých bude založen ochranný pás

Návrh podmínek:

- pro DPB s kulturou R
- pro vnější KP požadováno PDU a založení ochranného (vegetačního) pásu
- k diskusi limit vnějšího KP vůči výměře DPB

NAVÝŠENÍ % NEPRODUKČNÍCH PLOCH

Založení nebo údržba porostu ochranného (vegetačního) pásu:

- pro vnitřní i vnější krajinné prvky
- bez hnojení a bez POR
- neprodukční plocha, která je tvořena přirozeným nebo uměle vytvořeným pásem se zapojeným rostlinným krytem a zapojeným kořenovým systémem, který chrání KP
- porost ze stanovených plodin
 - k diskusi omezení na běžné druhy vytrvalých trav (nikoli obilninami)
- pravidelná údržba
- minimální šíře pásu je (k diskusi) 1-3 m, šíře dle druhu KP

NAVÝŠENÍ % NEPRODUKČNÍCH PLOCH

K diskusi:

- Jak přistoupit k možnosti započítat plochu existujícího vnějšího krajinného prvku u nadstavby – nepřináší do krajiny nic nového?
- Žádoucí i zahrnutí udržovaných ploch bez vegetace – pro celou řadu druhů klíčová stanoviště
- Minimální šíře ochranných pásů by měla být alespoň 3 m – jak je to s technikou? V případě, že v ploše budou hnízdit ptáci, hrozí u užších pásů zvýšená predace.
- Pravidelná údržba (s výjimkou ploch bez vegetace) by měla ideálně proběhnout až po 1. srpnu z důvodu hnízdění/rozmnožování.

Doplňující otázky k celofaremnímu ekoschématu

K diskusi:

- Chybí požadavek na omezení chemických vstupů? Dokážeme definovat, jak ho uchopit? Je nutný s ohledem na posílení ochranných pásem kolem vody a krajinných prvků?
- Je na místě požadovat střídání plodin dle pravidel IOR - Rostlinolékařského portálu/EZ? Pokud ano, na jaké úrovni (základní/nadstavba)?
- Jak zvýšit ambice na TTP? Povinnost neproduktivních ploch (krajinné prvky a/nebo neposečené plochy)? Od jaké výměry na jaké ploše? Nutné zohlednit DZES a AEKO...

Opatření pro skřivana polního

Action (Conservation Evidence)	Effectiveness	No. studies
Plant nectar flower mixture/wildflower strips	Beneficial	104
Restore/create species-rich, semi-natural grassland	Beneficial	71
Plant grass buffer strips/margins around arable or pasture fields	Beneficial	69
Leave headlands in fields unsprayed (conservation headlands)	Beneficial	57
Provide or retain set-aside areas in farmland	Beneficial	54
Plant wild bird seed or cover mixture	Beneficial	49
Create uncultivated margins around intensive arable or pasture fields	Beneficial	49
Reduce fertilizer, pesticide or herbicide use generally	Beneficial	47
Leave cultivated, uncropped margins or plots (includes 'lapwing plots')	Beneficial	20
Create skylark plots	Beneficial	11
Use mowing techniques to reduce mortality	Beneficial	8

Opatření pro skřivana polního

Pay farmers to cover the cost of conservation measures (as in agri-envi schemes)	Likely to be beneficial	47
Reduce tillage	Likely to be beneficial	46
Reduce management intensity on permanent grasslands (several interventions at once)	Likely to be beneficial	38
Provide supplementary food for birds or mammals	Likely to be beneficial	25
Create beetle banks	Likely to be beneficial	24
Leave overwinter stubbles	Likely to be beneficial	20
Manage hedgerows to benefit wildlife (includes no spray, gap-filling, and laying)	Likely to be beneficial	20
Under sow spring cereals, with clover for example	Likely to be beneficial	18
Maintain upland heath/moorland	Likely to be beneficial	17
Delay mowing or first grazing date on pasture or grassland	Likely to be beneficial	15
Raise water levels in ditches or grassland	Likely to be beneficial	13
Control predatory mammals and birds (foxes, crows, stoats, and weasels)	Likely to be beneficial	11
Manage ditches to benefit wildlife	Likely to be beneficial	11
Leave uncut strips of rye grass on silage fields	Likely to be beneficial	6

Opatření pro hrdličku divokou

Provide supplementary food for pigeons to increase reproductive success	Unknown effectiveness (limited evidence)
Plant wild bird seed or cover mixture	Beneficial
Manage hedges to benefit birds	Unknown effectiveness (limited evidence)
Create skylark plots for bird conservation	Likely to be beneficial
Leave uncropped, cultivated margins or plots, including lapwing and stone curlew plots	Likely to be beneficial
Pay farmers to cover the costs of bird conservation measures	Likely to be beneficial
Plant grass buffer strips/margins around arable or pasture fields for birds	Likely to be beneficial
Leave overwinter stubbles	Likely to be beneficial
Reduce management intensity on permanent grasslands for birds	Likely to be beneficial

Průniky

- Plant nectar flower mixture/wildflower strips / Pásky směsí nektarodárných rostlin

Kvetoucí rostliny se vysévají v pásech nebo blocích pro opylující hmyz a další druh bezobratlých živočichů vázaných na dané druhy rostlin. Směs nektarových květů může zahrnovat zemědělské odrůdy kvetoucích rostlin, jako je jetel. Zvýšený počet hmyzu pak může poskytnout potravu pro více ptáků.

- Už existuje jako varianta biopásů

- Create skylark plots for bird conservation / Vytváření skřivánčích ploch

Skřivani vyžadují ke hnízdění a sběru potravy nízkou vegetaci. Skřivančí plošky jsou malé (obvykle 4–16 m²) neoseté plochy v obilných polích, které toto poskytují, s malým dopadem na celkový výnos.

- Je žádoucí v podmínkách ČR?

Průniky

- Leave uncropped, cultivated margins or plots / Ponechávání neoseťých udržovaných ploch nebo pásů/okrajů polí

Jedná se o standardně obdělávané plochy nebo pásy, které se nechávají neoseťé na podporu druhů jako jsou čejky chocholaté nebo dytíci úhorní. Obvykle mají velikost > 2 ha a tím se liší se od „ploch pro skřivany“, které jsou mnohem menší a obvykle se vytvářejí ve skupinách. K podobným opatřením se řadí i vynětí půdy z produkce (set-aside), které se týká polí, která nejsou vůbec hospodářsky využívána.

- Už existuje jako opatření pro vybraná hnízdiště čejek – rozšíření?

Průniky

- Plant grass buffer strips/margins around fields for birds / Travinobylinné okraje

Jedná se o osetí okrajů polí druhově bohatou travinobylinnou směsí. Okraje nejsou hnojeny a pouze v případě potřeby bodově ošetřeny herbicidy.

- Není vhodnější to zajistit přes ekoschémata?

- Plant wild bird seed or cover mixture / Potravní políčka

Nedostatečná potravní nabídka, zejména semen, je považována za klíčový faktor úbytku ptáků na zemědělské půdě. Mezi vhodné rostliny poskytující semena pro ptáky patří kukuřice, slunečnice a obiloviny. Mohou být vysety v ploše nebo v 6 m širokých pásích a jsou ponechány nesklizené. Současně mohou poskytovat kryt hnízdícím ptákům nebo mláďatům.

Děkuji za pozornost.

Autoři fotografií:

Archiv ČSO, Tomáš Bělka/birdphoto.cz, Jiří Bohdal, Josef Hlásek, Jiří Kött/birds.cz, Břeněk Michálek, Karel Poprach, RSPB images.com, Petr Šaj/birdphoto.cz, Martin Šálek, Miroslav Šálek, Anna Talašová, Jan Vratislav, Václav Zámečník